

HRVATSKI SABOR

3011

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Proglašavam Zakon o zaštiti i spašavanju, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 26. studenoga 2004. godine.

Broj: 01-081-04-3670/2

Zagreb, 30. studenoga 2004.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje sustav zaštite i spašavanja građana, materijalnih i drugih dobara u katastrofama i većim nesrećama; način upravljanja, rukovođenja i koordiniranja u aktivnostima zaštite i spašavanja u katastrofama i većim nesrećama; prava, obveze, osposobljavanje i usavršavanje sudionika zaštite i spašavanja; zadaće i ustroj tijela za rukovođenje i koordiniranje u aktivnostima zaštite i spašavanja u katastrofama i većim nesrećama, način uzbunjivanja i obavješćivanja, provođenje mobilizacije za potrebe zaštite i spašavanja te nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Ovim se Zakonom propisuju ograničenja vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama i pokretninama radi zaštite života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Zaštita i spašavanje od interesa je za Republiku Hrvatsku te uživa njezinu osobitu skrb.

Zaštita i spašavanje ostvaruju se djelovanjem operativnih snaga zaštite i spašavanja u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te na razini Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u okviru svojih prava i obveza utvrđenih Ustavom i zakonom, uređuju i planiraju, organiziraju, financiraju i provode zaštitu i spašavanje.

Vlada Republike Hrvatske odgovorna je za upravljanje i učinkovito funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja u katastrofama.

Članak 3.

Pojedini pojmovi, uporabljeni u ovome Zakonu, imaju sljedeće značenje:

– »*akcident*« je nesreća koja je vezana uz tehničko-tehnološki proces ili promet te svojim posljedicama prelazi okvire tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nesreća nastala,

– »*hitna situacija*« je svaka situacija u kojoj fizička ili pravna osoba ima neodgodivu potrebu za žurnom pomoći hitnih službi (vatrogasaca, policije, hitne pomoći, medicinskog centra za krizna stanja i slično),

– »*incident*« je nesreća koja obuhvaća područje vezano uz tehničko-tehnološki proces, a svojim posljedicama ostaje unutar okvira tehničko-tehnološkog postrojenja u kojem je nesreća nastala,

– »*katastrofa*« je svaki prirodni ili tehničko-tehnološki događaj koji, na području Republike Hrvatske, opsegom ili intenzitetom ili neočekivanošću ugrozi zdravlje ili ljudske živote ili imovinu veće vrijednosti ili okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti redovitim

djelovanjem nadležnih tijela državne uprave i postojećih operativnih snaga zaštite i spašavanja s područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na kojem je događaj nastao, neovisno o tome je li proglašena elementarna nepogoda. Katastrofom, u smislu ovoga Zakona, smatraju se i posljedice nastale ratnim razaranjem i terorizmom,

– »koordiniranje« je osiguravanje vremenske i prostorne usklađenosti djelovanja svih sudionika u aktivnostima zaštite i spašavanja od katastrofa i većih nesreća po etapama provođenja zadaća, kao i njihovo pravodobno informiranje,

– »mobilizacija« je ujedinjenje postupaka i aktivnosti kojima se operativne snage zaštite i spašavanja prevode u stanje pripravnosti za organizirano uključivanje u provođenje mjera i aktivnosti sustava zaštite i spašavanja,

– »nesreća« je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih faktora te ugrožava zdravlje ili život ljudi i/ili životinja, odnosno uzrokuje štetu na materijalnim i/ili drugim dobrima i/ili okolišu,

– »otklanjanje posljedica« su sve aktivnosti koje se poduzimaju tijekom katastrofe i/ili otklanjanja štetnih posljedica prouzročenih katastrofom radi žurne normalizacije života na području na kojem je događaj nastao,

– »prevencija« su sve mjere i aktivnosti kojima se smanjuje ili sprječava mogućnost nastanka prijetnje, odnosno smanjuju posljedice katastrofe,

– »prijetnja« je stanje koje bi moglo izazvati nesreću i/ili katastrofu,

– »pripravnost« je pravodobno poduzimanje svih aktivnosti kojima se povećava i unaprjeđuje učinkovitost postojećih operativnih i ostalih zakonom utvrđenih snaga i sredstava za reagiranje u katastrofi,

– »pružanje pomoći drugim državama« je upućivanje materijalnih sredstava te upućivanje pripadnika operativnih snaga i potrebne tehničke opreme u druge države pogođene katastrofom,

– »reagirane u katastrofi« su sve aktivnosti koje sudionici zaštite i spašavanja provode neposredno prije nastanka i u tijeku katastrofe,

– »rukovođenje« je usmjeravanje pojedinaca, dijelova sustava i sustava zaštite i spašavanja u cjelini prema ostvarivanju postavljenih ciljeva (izvršna funkcija upravljanja),

– »sustav zaštite i spašavanja« je oblik pripremanja i sudjelovanja sudionika zaštite i spašavanja u reagiranju na katastrofe i veće nesreće, te ustrojavanja, pripremanja i sudjelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u prevenciji, pripravnosti, reagiranju na katastrofe i otklanjanju mogućih uzroka i posljedica katastrofa,

– »upravljanje« je određivanje temeljnog cilja sustava zaštite i spašavanja, plansko povezivanje dijelova sustava i njihovih zadaća u jedinstvenu cjelinu radi izvršenja globalne zadaće i postavljanje strategije za postizanje tog cilja i izvršenje zadaće,

– »veća nesreća« je događaj iz podstavka 7. ovoga članka koji svojim mogućim razvojem može poprimiti značajke katastrofe jer, zbog intenziteta i razvoja tijela i službe koje se na području njezina nastanka bave zaštitom i spašavanjem kao redovitom djelatnošću, ne mogu spriječiti širenje ili pravodobno otkloniti posljedice,

– »zapovijedanje« je oblik rukovođenja postavljen na principima jednonadređenosti i subordinacije u dodjeljivanju zadaća te pri izvršavanju mjera i aktivnosti sustava zaštite i spašavanja.

Članak 4.

Katastrofu proglašava Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: Uprava).

Kada je proglašena katastrofa, rukovođenje operativnim snagama i koordiniranje drugih sudionika zaštite i spašavanja preuzima Uprava.

Članak 5.

Sudionici zaštite i spašavanja su:

- fizičke i pravne osobe,
- izvršna i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- središnja tijela državne uprave.

Izvršni dio sustava zaštite i spašavanja su operativne snage iz članka 7. ovoga Zakona.

Operativne snage zaštite i spašavanja dužne su u obavljanju redovitih djelatnosti planirati mjere i poduzimati aktivnosti radi otklanjanja ili umanjenja mogućnosti nastanka katastrofe i veće nesreće te prilagođavati obavljanje redovite djelatnosti postojećim okolnostima u slučaju nastanka katastrofe i veće nesreće.

II. TEMELJNE ZADAĆE SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Članak 6.

Temeljne zadaće sustava zaštite i spašavanja su prosudba mogućih ugrožavanja i posljedica, planiranje i pripravnost za reagiranje, reagiranje u zaštiti i spašavanju u slučaju katastrofa i većih nesreća te poduzimanje potrebnih aktivnosti i mjera za otklanjanje posljedica radi žurne normalizacije života na području na kojem je događaj nastao, a ostvaruju se:

- praćenjem i prosudbom aktivnosti od nastanka i razvoja katastrofe i veće nesreće,
- prevencijom, organiziranjem i pripremanjem aktivnosti i mjera kojima je svrha povećati i unaprijediti pripravnost postojećih operativnih i institucionalnih snaga za reagiranje u katastrofama i većim nesrećama,
- trajnim organiziranjem, pripremanjem, osposobljavanjem, uvježbavanjem i usavršavanjem sudionika zaštite i spašavanja,
- uzbuđivanjem građana i priopćavanjem uputa o ponašanju glede moguće prijetnje,
- obavješćivanjem sudionika zaštite i spašavanja o prijetnjama te mogućnostima, načinima, mjerama i aktivnostima zaštite i spašavanja,
- aktiviranjem operativnih snaga,
- ostvarivanjem zadaća zaštite i spašavanja u suradnji s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija, na temelju sklopljenih međunarodnih ugovora.

III. OPERATIVNE SNAGE

Članak 7.

Operativne snage sastoje se od:

- službi i postrojbi pravnih osoba i središnjih tijela državne uprave koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti,
- vatrogasnih zapovjedništava i postrojbi,
- službi i postrojbi Uprave,
- zapovjedništava zaštite i spašavanja,
- službi, zapovjedništava i postrojbi civilne zaštite.

Članak 8.

U aktivnostima zaštite i spašavanja, usklađeno s dijelovima operativnih snaga, sudjeluju i Oružane snage Republike Hrvatske i policija.

Sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima zaštite i spašavanja usklađuju Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Uprava.

Članak 9.

Operativnim snagama na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave rukovode i zapovijedaju zapovjedništva zaštite i spašavanja tih jedinica, a na razini Republike Hrvatske rukovodi i koordinira Uprava.

Članove zapovjedništva zaštite i spašavanja jedinica lokalne samouprave imenuje općinski načelnik, gradonačelnik, predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne bira općinski načelnik/gradonačelnik, članove zapovjedništva jedinica područne (regionalne) samouprave imenuje župan, a članove zapovjedništva Uprave imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Uprave.

Dijelovi sustava zaštite i spašavanja, u slučajevima neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće, aktiviraju se na zahtjev općinskog načelnika, gradonačelnika, predsjednika predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne

bira općinski načelnik/gradonačelnik, na zahtjev župana, ili na temelju Odluke ravnatelja Uprave.

Članak 10.

Postrojbama za obavješćivanje i uzbunjivanje, koje su sastavni dio operativnih snaga Uprave, smatraju se pričuvne motrilačke postaje i postrojbe za uzbunjivanje.

Obavljanje dužnosti u postrojbama iz stavka 1. ovoga članka smatra se obavljanjem dužnosti u civilnoj zaštiti.

Članak 11.

Ravnatelj Uprave donosi propise o mobilizaciji i načinu angažiranja i djelovanja operativnih snaga te o njihovom rukovođenju, zapovijedanju i koordiniranju u katastrofama i većim nesrećama.

Mobilizirani pripadnik operativnih snaga ima obvezu odazvati se na mobilizacijski poziv, ili u slučaju neodazivanja opravdati svoje neodazivanje najkasnije u roku od tri dana od dana primitka mobilizacijskog poziva.

Mobilizirani pripadnik operativnih snaga ima obvezu sudjelovati u aktivnostima zaštite i spašavanja do trenutka dok ne dobije zapovijed o demobilizaciji.

Članak 12.

Ustroj i način obavljanja redovite djelatnosti operativnih snaga u incidentima i akcidentima uređuje se posebnim propisima.

Način obavljanja redovite djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja uredit će se posebnim zakonom.

IV. PRAVA I OBVEZE SUDIONIKA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

1. Prava i obveze građana

Članak 13.

Svaka osoba dužna je skrbiti za svoju osobnu sigurnost i zaštitu te provoditi mjere osobne i uzajamne zaštite od prijetnji i posljedica katastrofa.

Pod mjerama osobne i uzajamne zaštite podrazumijevaju se osobito samopomoć i prva pomoć, premještanje osoba, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih osoba, kao i druge mjere zaštite i spašavanja koje ne trpe odgodu.

Provedba mjera osobne i uzajamne zaštite temelji se na načelu solidarnosti i uzajamne pomoći građana.

Članak 14.

Svaka osoba dužna je provoditi propisane mjere zaštite i spašavanja te sudjelovati u zaštiti i spašavanju, pod uvjetima propisanim zakonom.

Članak 15.

Svaki građanin Republike Hrvatske ima pravo i obvezu osposobljavati se za zaštitu i spašavanje pod uvjetima propisanim zakonom i podzakonskim propisima.

Članak 16.

Svaka osoba ima pravo na cjelovitu i pravodobno informaciju o svim prijetnjama od nastanka katastrofa te mogućnostima, načinima, mjerama i aktivnostima zaštite i spašavanja.

Članak 17.

Svaka osoba koja uoči prijetnju od nastanka nesreće, veće nesreće ili katastrofe ili njezin nastanak, dužna je o tome bez odgode izvijestiti Centar 112 ili drugo nadležno tijelo, služeći se najpogodnijim načinom i najbržim sredstvom prijenosa informacije.

2. Prava i obveze pravnih osoba

Članak 18.

Pravne osobe dužne su organizirati zaštitu i spašavanje od prijetnji i posljedica nesreća, većih nesreća i katastrofa i provoditi pripreme, poduzimati mjere pripravnosti i aktivnosti u katastrofama i otklanjanju posljedica te izvršavati druge obveze propisane ovim Zakonom, drugim propisima i svojim općim aktima.

Članak 19.

Pravne osobe dužne su zaposlenike upoznati s planiranim mjerama pripravnosti i aktivnosti u katastrofama i većim nesrećama i otklanjanju posljedica.

Pravne osobe iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona imaju obvezu opremiti i osposobiti za djelovanje operativnim planom utvrđeni broj zaposlenika i omogućiti njihovo sudjelovanje u operativnim snagama, na poziv nadležnog tijela, pod uvjetima propisanim zakonom.

Članak 20.

Vlasnici i korisnici stambenih, poslovnih, javnih i drugih objekata dužni su poduzeti propisane mjere zaštite i spašavanja koje mogu spriječiti nastalu prijetnju koja ugrožava sigurnost, zdravlje i živote ljudi te osigurati uvjete za provedbu osobne i uzajamne zaštite osoba i zajedničke imovine u tim objektima.

Vlasnici i korisnici objekata iz stavka 1. ovoga članka dužni su na tim objektima, na zahtjev Uprave, dopustiti postavljanje instalacija i uređaja za uzbunjivanje građana.

Članak 21.

Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi, kao što su škole, prometni terminali, sportske dvorane i stadioni, veliki trgovački centri, velika proizvodna postrojenja i slično, dužni su uspostaviti i održavati odgovarajući sustav uzbunjivanja građana te ga povezati s jedinstvenim Državnim centrom 112.

Članak 22.

Pravne osobe koje se bave takvom vrstom djelatnosti koja svojom naravi može ugroziti život ili zdravlje ljudi ili okoliš, te osobito pravne osobe čija je djelatnost vezana uz opskrbu energijom i vodom, kao i pravne osobe iz članka 25. ovoga Zakona, dužne su uspostaviti i održavati sustav uzbunjivanja građana u svojoj okolini.

Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju obvezu izrade operativnih planova zaštite i spašavanja, sukladno metodologiji koju propisuje ravnatelj Uprave.

Članak 23.

Pravne osobe koje imaju stručne timove i postrojbe za zaštitu i spašavanje dužne su ih, u slučaju katastrofe ili veće nesreće, staviti na raspolaganje Upravi.

Za sudjelovanje u aktivnostima zaštite i spašavanja iz stavka 1. ovoga članka, pravna osoba ima pravo na naknadu stvarnih troškova.

Članak 24.

Vatrogasna, meteorološka, hidrološka i seizmološka služba, služba za traganje i spašavanje na moru, udruge građana i druge pravne osobe registrirane za obavljanje poslova u području hidrosustava, elektroenergetskih sustava, zaštite okoliša, graditeljstva, vodoprivrede, poljodjelstva, šumarstva, industrije, pomorstva, prometa, tehničke kulture, održavanja puteva i komunalnih djelatnosti, zdravstva i veterinarske djelatnosti te stručne službe koje u okviru područja svoje nadležnosti utvrde prijetnju za nastanak katastrofe i veće nesreće, dužne su podatke o takvoj prijetnji kojima raspolažu odmah dostaviti Upravi.

Članak 25.

Pravne osobe koje proizvode, prevoze, prerađuju, skladište ili u tehnološkom procesu postupaju s opasnim tvarima, dužne su obavještavati nadležne službe zaštite i spašavanja o vrstama i količinama opasnih tvari kojima raspolažu, na vlastiti poticaj ili na njihov zahtjev, te davati tim službama podatke i informacije važne za zaštitu i spašavanje, bez naknade.

Članak 26.

U pripremi i provedbi aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju, obvezni su sudjelovati Hrvatska gorska služba spašavanja, Hrvatski Crveni križ, Hrvatska vatrogasna zajednica, Hrvatska zajednica tehničke kulture, kinološke, speleološke i druge udruge i pravne osobe, te ustanove koje osniva Vlada Republike Hrvatske s ciljem sudjelovanja u aktivnostima zaštite i spašavanja, kada to zatraži Uprava.

Za sudjelovanje u aktivnostima zaštite i spašavanja iz stavka 1. ovoga članka, udruge i druge

pravne osobe imaju pravo na naknadu stvarnih troškova.

Članak 27.

Podaci potrebni za izradu procjene ugroženosti, koje su pravne osobe iz članka 24. i članka 25. ovoga Zakona dužne bez naknade dostavljati Upravi, tajni su podaci i štite se sukladno odredbama posebnih propisa, a Uprava ih ne može koristiti za druge svrhe izuzev za potrebe zaštite i spašavanja.

3. Prava i obveze tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 28.

U ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, predstavnička tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave:

- najmanje jednom godišnje, ili pri donošenju proračuna, razmatraju stanje zaštite i spašavanja te donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na svom području,
- utvrđuju izvore i način financiranja sustava zaštite i spašavanja na svom području,
- usvajaju procjenu ugroženosti i donose planove zaštite i spašavanja,
- donose opće akte kojima propisuju mjere, aktivnosti i poslove u provođenju zaštite i spašavanja,
- obavljaju i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene zakonom.

Članak 29.

U ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, izvršna tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svoje područje:

- predlažu predstavničkim tijelima iz članka 28. ovoga Zakona nacрте procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja,
- pripremaju prijedloge općih akata kojima propisuju mjere, aktivnosti i poslove u provođenju zaštite i spašavanja,
- utvrđuju operativne snage i pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje, uz suglasnost Uprave,
- osiguravaju opremanje, osposobljavanje i usavršavanje operativnih snaga koje su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovalе na temelju procjene ugroženosti,
- osiguravaju uvjete za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge aktivnosti i mjere u zaštiti i spašavanju ljudi i imovine,
- osiguravaju uvjete za otklanjanje posljedica katastrofa,
- obavljaju i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene zakonom.

Za provedbu obveza propisanih stavkom 1. ovoga članka odgovoran je župan, gradonačelnik, općinski načelnik, odnosno predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne bira općinski načelnik/gradonačelnik.

Članak 30.

U slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području jedne općine/grada, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne bira općinski načelnik/gradonačelnik, ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno-tehničke potencijale s područja te jedinice lokalne samouprave, sukladno planu zaštite i spašavanja.

Kada je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne bira općinski načelnik/gradonačelnik, uposlio sve kapacitete i mogućnosti s područja jedinice lokalne samouprave, upućuje županu zahtjev za dopunsku pomoć s područja županije.

U slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području jedne županije, župan ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno-tehničke potencijale s područja te jedinice područne (regionalne) samouprave, sukladno planu zaštite i spašavanja.

Svi mobilizirani sukladno stavku 1. ovoga članka imaju pravo na naknadu stvarnih troškova iz proračuna jedinice lokalne samouprave, a svi mobilizirani sukladno stavku 3. ovoga članka imaju pravo na naknadu stvarnih troškova iz proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave.

Kada su uposljeni svi kapaciteti i ukupne mogućnosti jedinice područne (regionalne) samouprave, župan upućuje ravnatelju Uprave zahtjev za dopunsku pomoć.

4. Obveze središnjih tijela državne uprave

Članak 31.

Središnja tijela državne uprave u okviru djelokruga i nadležnosti utvrđenih zakonom, osiguravaju učinkovito funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja, a osobito:

- za vlastite potrebe planiraju i osiguravaju sredstva i opremu za potrebe zaštite i spašavanja,
- izrađuju i dostavljaju Upravi procjenu ugroženosti u dijelu koji se odnosi na područje njihove nadležnosti,

- dužni su osigurati odgovarajuću osposobljenost djelatnika i poduzimaju mjere i aktivnosti potrebne za učinkovito izvršavanje službe središnjeg tijela državne uprave u situacijama katastrofe i veće nesreće,

- obavljaju i druge poslove utvrđene zakonom.

Odredbe članka 18. i 19. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na središnja tijela državne uprave.

Članak 32.

Čelnici središnjih tijela državne uprave odgovorni su za provođenje odredbi ovoga Zakona koje se odnose na obveze tijela državne uprave, a osobito za:

- pravodobnu pripremu i davanje Upravi informacija od važnosti za zaštitu i spašavanje,
- pravodobno i stručno obavljanje poslova koji su u njihovoj nadležnosti, a u izravnoj su vezi sa zaštitom i spašavanjem,

- određivanje pravnih osoba koje u području nadležnosti središnjih tijela državne uprave sudjeluju u zaštiti i spašavanju,

- pravodobno i stručno obavljanje drugih poslova zaštite i spašavanja, određenih zakonom i drugim propisima.

Popis pravnih osoba iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka čelnici središnjih tijela državne uprave dostavljaju Upravi.

5. Prava i obveze Vlade Republike Hrvatske

Članak 33.

U slučaju katastrofe Vlada Republike Hrvatske ima pravo:

- zapovijediti mobilizaciju svih raspoloživih kapaciteta u Republici Hrvatskoj, koji su neophodni radi zaštite od neposredne prijetnje, te za zaštitu od nastanka katastrofe, odnosno za spašavanje stanovništva i materijalnih dobara te okoliša u katastrofama,

- osnovati Krizni stožer, kao svoje savjetodavno, stručno i operativno tijelo,

- donijeti odluku o traženju međunarodne pomoći.

U slučaju katastrofe Vlada Republike Hrvatske ima obvezu:

- poduzeti sve neophodne mjere i aktivnosti kako bi se izvršila pravodobna i učinkovita zaštita i spašavanje,

- izvijestiti Predsjednika Republike Hrvatske i Hrvatski sabor o vrsti, uzroku i opsegu katastrofe, o poduzetim mjerama i aktivnostima zaštite i spašavanja te o procjenama vezanim uz mogući daljnji razvoj situacije.

V. DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

Članak 34.

U katastrofama i većim nesrećama Uprava rukovodi operativnim snagama i koordinira djelovanje drugih sudionika u aktivnostima zaštite i spašavanja, provodi njihovo pravodobno informiranje, nadzire provedbu propisanih mjera i aktivnosti u zaštiti i spašavanju te provodi mobilizaciju za potrebe sustava zaštite i spašavanja u mirnodopskim katastrofama i većim nesrećama.

Ukoliko, na temelju prosudbe ravnatelja Uprave, događaj ima obilježja veće nesreće, ravnatelj Uprave može i bez primljenog zahtjeva iz članka 30. stavka 5. ovoga Zakona donijeti odluku o

angažiranju službi i postrojbi Uprave, radi sprječavanja nastanka katastrofe.

U slučaju kada događaj od trenutka nastanka ima obilježja katastrofe, ravnatelj Uprave ima obvezu, sukladno potrebama, u aktivnosti zaštite i spašavanja uključiti službe i postrojbe Uprave, odnosno druge snage zaštite i spašavanja, sukladno planu zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske.

Članak 35.

Uz poslove utvrđene Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave, Uprava obavlja i sljedeće poslove, a osobito:

- obavlja procjenu rizika od nastanka katastrofe i veće nesreće prema području, uzroku ili subjektu, te je nositelj izrade procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

- izdaje obvezne upute za upravljanje rizikom svim sudionicima zaštite i spašavanja,

- prati i analizira stanje u području zaštite i spašavanja te predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za poboljšanje stanja i usmjeravanje razvoja sustava zaštite i spašavanja,

- u jedinstvenom informacijskom sustavu prikuplja, raščlanjuje i usmjerava podatke o prijetnjama i posljedicama katastrofa i većih nesreća,

- vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama, sredstvima i poduzetim mjerama u području zaštite i spašavanja,

- predlaže Vladi Republike Hrvatske procjenu ugroženosti i Plan zaštite i spašavanja Republike Hrvatske,

- neposredno provodi mobilizaciju službi i postrojbi Uprave te operativnih snaga zaštite i spašavanja,

- koordinira, rukovodi i izravno zapovijeda operativnim snagama u katastrofama i većim nesrećama,

- usmjerava i usklađuje djelovanje operativnih snaga u području zaštite i spašavanja,

- obavlja poslove obavješćivanja i uzbunjivanja stanovništva i koordinira jedinstveni sustav uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj,

- obavlja inspekcijski nadzor operativnih snaga,

- donosi programe osposobljavanja i usavršavanja, te osposobljava i usavršava sudionike zaštite i spašavanja,

- organizira i provodi vježbe sudionika zaštite i spašavanja, radi provjere njihove osposobljenosti,

- predlaže vrste i količine državnih robnih zaliha potrebnih za zaštitu i spašavanje,

- ispituje opremu i sredstva za zaštitu i spašavanje, utvrđuje potrebe i podnosi prijedlog za donošenje hrvatskih normi u tom području,

- surađuje s gospodarstvom i znanstvenim institucijama u razvoju tehnologije i opreme za zaštitu i spašavanje,

- surađuje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija u zaštiti i spašavanju,

- obavlja poslove promidžbe i nakladničke djelatnosti iz područja zaštite i spašavanja,

- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Ravnatelj Uprave propisat će način i postupak uzbunjivanja stanovništva.

Vlada Republike Hrvatske propisat će jedinstvene znakove za uzbunjivanje.

Članak 36.

Radi posebnih zasluga u razvoju sustava zaštite i spašavanja te iskazane osobne požrtvornosti u provedbi zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara, sudionicima zaštite i spašavanja Uprava može dodijeliti priznanja i nagrade.

Ravnatelj uprave propisat će mjerila i postupak dodjele nagrada i priznanja te izgled i sadržaj predložaka priznanja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 37.

Jedinstveni operativno-komunikacijski centar (u daljnjem tekstu: Centar 112), zaprima sve pozive vezane uz hitne situacije, nesreće i prijetnje od nastanka katastrofe te putem sredstava veze, na temelju standardnih operativnih postupaka, žurno izvješćuje sve nadležne službe i koordinira djelovanje po pozivu.

Centar 112 djeluje kao jedinstveni komunikacijski centar za sve vrste hitnih situacija.

Službena priopćenja o prijetnjama od katastrofa ili većih nesreća, o opsegu tih prijetnji te aktivnostima i mjerama u zaštiti i spašavanju koje se poduzimaju daje Uprava.

Ravnatelj Uprave, uz suglasnost ministara nadležnih za poslove zdravstva, unutarnjih poslova, obrane, mora, prometa i veza, propisuje standardne operativne postupke iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 38.

Radi učinkovitog prikupljanja obavijesti o događajima iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona, u javnoj telefonskoj mreži Republike Hrvatske koristi se besplatni pozivni broj 112, kao jedinstveni europski broj za hitne službe.

Obavijest o telefonskom broju 112 i znaci za uzbuđivanje moraju biti istaknuti na vidljivom mjestu na svim javnim ustanovama i stambenim zgradama.

Mediji koji posreduju u javnom informiranju te subjekti iz članka 24. ovoga Zakona dužni su u slučaju potrebe besplatno ustupiti korištenje vlastite telekomunikacijske mreže i sustava veza za prijenos signala i obavijesti u slučaju opasnosti.

Članak 39.

Davatelji telekomunikacijskih usluga dužni su omogućiti korisnicima javne telefonske mreže u Republici Hrvatskoj besplatno pozivanje telefonskih brojeva za hitne službe, kao i jedinstvenoga europskog broja za hitne službe s bilo kojega telefonskog uređaja.

Davatelji telekomunikacijskih usluga dužni su Centru 112 dostaviti podatak o telefonskom broju s kojeg je upućen poziv i o lokaciji s koje je poziv upućen.

VII. PLANIRANJE

Članak 40.

Planovi zaštite i spašavanja donose se radi utvrđivanja organizacije aktiviranja i djelovanja sustava zaštite i spašavanja, zadaća i nadležnosti, ljudskih snaga i potrebnih materijalno-tehničkih sredstava te mjera i postupaka za provedbu zaštite i spašavanja u katastrofi i većoj nesreći.

Planovi zaštite i spašavanja donose se na temelju procjene ugroženosti od pojedinih vrsta prijetnji i rizika koji mogu izazvati nastanak katastrofe i veće nesreće.

Metodologiju za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja donosi ravnatelj Uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zdravstva, unutarnjih poslova, obrane, mora, prometa i veza.

Plan zaštite i spašavanja Republike Hrvatske dio je Plana obrane Republike Hrvatske.

Članak 41.

Planom zaštite i spašavanja osobito se utvrđuju:

- vrste rizika i prijetnji,
- postupci i mjere za sprječavanje ili ublažavanje katastrofe,
- operativne snage za provedbu zaštite i spašavanja,
- ljudski resursi i materijalno-tehnička sredstava koje je moguće angažirati za dopunu redovitih snaga zaštite i spašavanja,
- provedba pripravnosti i način aktiviranja operativnih snaga,
- odgovornost i ovlaštenja za postupanje te način rukovođenja, koordiniranja i zapovijedanja u zaštiti i spašavanju,
- djelovanje operativnih snaga i drugih sudionika zaštite i spašavanja,
- način održavanja reda i sigurnosti pri intervencijama u zaštiti i spašavanju,
- način otklanjanja posljedica,

- način osiguravanja financijskih sredstava za provedbu plana,
- druge mjere i aktivnosti potrebne za provedbu zaštite i spašavanja.

Postojeći planovi zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba te postojeći državni planovi zaštite od pojedinih vrsta ugrožavanja (požara, poplava, ekoloških nesreća i sl.) sastavni su dio planova zaštite i spašavanja.

Članak 42.

Operativne planove zaštite i spašavanja pravnih osoba koje imaju obvezu njihove izrade, sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona, donosi tijelo utvrđeno općim aktom pravne osobe.

Članak 43.

Pravne su osobe dužne, na zahtjev Uprave, dostaviti podatke potrebne za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja.

Nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te središnjih tijela državne uprave dužna su surađivati s Upravom u svezi izrade i usklađivanja procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja.

VIII. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPCI

Članak 44.

Radi organizirane i usklađene provedbe zaštite i spašavanja, ravnatelj Uprave propisat će način zajedničkog djelovanja operativnih snaga (standardni operativni postupci) u katastrofama.

Standardni operativni postupci iz stavka 1. ovoga članka propisuju se na temelju postojećih planova zaštite i spašavanja središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba od pojedinih vrsta ugroženosti (požara, poplava, potresa, ekoloških nesreća i sl.) i na temelju Plana zaštite i spašavanja Republike Hrvatske.

IX. OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

Članak 45.

Građani se za zaštitu i spašavanje educiraju i osposobljavaju putem:

- redovitog sustava odgoja i obrazovanja,
- sustava i programa informativno-promotivnog i obrazovnog djelovanja,
- programa osposobljavanja koje provode humanitarne organizacije i udruge građana koje se bave određenim oblicima zaštite i spašavanja,
- pripreme i provedbe odgovarajućih vježbi zaštite i spašavanja.

Članak 46.

Osposobljavanje i usavršavanje operativnih snaga za zaštitu i spašavanje provodi Uprava i druge pravne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete.

Ravnatelj Uprave propisat će programe i načine osposobljavanja i usavršavanja, načine i uvjete provjere znanja u području zaštite i spašavanja te uvjete koje trebaju ispunjavati pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka.

X. MEĐUNARODNA SURADNJA U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Članak 47.

Međunarodnom suradnjom, u smislu ovoga Zakona, smatra se osobito:

- priprema i provedba međunarodnih ugovora iz područja zaštite i spašavanja,
- razmjena informacija s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija o zaštiti i spašavanju,
- izravna komunikacija s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija u svezi s traženjem i provedbom prijama i/ili pružanja žurne pomoći,
- koordinacija prelazaka državnih granica tijekom primanja i/ili pružanja međunarodne pomoći,
- usklađivanje djelovanja međunarodnih snaga u zaštiti i spašavanju na području Republike Hrvatske,
- priprema i provedba međunarodnih konferencija, seminara, tečajeva, radionica i vježbi za

zaštitu i spašavanje.

Članak 48.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Uprave, donosi odluku o pružanju međunarodne pomoći u katastrofama.

Iznimno, ako stanje u državi pogođenoj katastrofom ne trpi odgodu pružanja žurne pomoći, ravnatelj Uprave može donijeti odluku o pružanju nepovratne materijalne pomoći do visine vrijednosti koju utvrdi Vlada Republike Hrvatske.

Ravnatelj Uprave dužan je Vladi Republike Hrvatske, u roku od osam dana od dana upućivanja međunarodne pomoći, podnijeti izvješće o pruženoj žurnoj pomoći iz stavka 2. ovoga članka.

Za pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državne službenike i namještenike, za vrijeme dok izvršavaju zadaće zaštite i spašavanja vezane uz pružanje međunarodne pomoći drugim državama, primjenjuju se odredbe Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Članak 49.

U akcije zaštite i spašavanja koje se provode u drugim državama mogu se uputiti samo obučeni i prethodno osposobljeni pripadnici operativnih snaga zaštite i spašavanja.

Pripadnici operativnih snaga mogu biti upućeni kao pomoć u druge države isključivo uz dobrovoljni pristanak, koji daju u pisanom obliku.

Pripadnici operativnih snaga koji se upućuju kao pomoć u druge države, obvezno su osigurani od povreda i stradavanja za vrijeme obavljanja dužnosti izvan teritorija Republike Hrvatske, na način utvrđen propisima kojima se utvrđuje upućivanje u mirovne misije pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije i civilne zaštite.

Osobama iz stavka 2. ovoga članka, za vrijeme angažiranja izvan teritorija Republike Hrvatske, pripada novčana naknada.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu naknade iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 50.

Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Uprave, propisat će način i postupak prelaska granice prilikom primanja i/ili upućivanja žurne pomoći u zaštitu i spašavanje.

Uprava, u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i drugih država te međunarodnih organizacija, usklađuje prelazak državnih granica, odnosno tranzit preko trećih zemalja, za žurnu pomoć koju Republika Hrvatska prima i/ili upućuje drugim državama.

XI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 51.

Inspeksijski nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode inspektori zaštite i spašavanja Uprave.

Inspektori zaštite i spašavanja provode inspeksijski nadzor zajedno s Inspektoratom obrane, sukladno posebnom zakonu.

U provedbi inspeksijskog nadzora inspektor zaštite i spašavanja ima pravo naložiti da se:

- donese procjena ugroženosti, odnosno planovi zaštite i spašavanja,
- osnuju operativne snage za koje se, na temelju procjene ugroženosti i planova za pojedine vrste opasnosti, utvrdi potreba,
- popune operativne snage, sukladno procjeni ugroženosti i planovima za pojedine vrste opasnosti,
- postojeće postrojbe operativnih snaga opreme sukladno posebnim propisima koje donosi ravnatelj Uprave,
- pripadnici operativnih snaga osposobe po propisanom programu,
- u objektima namijenjenim obavljanju zadaća zaštite i spašavanja (skloništima, skladištima i sl.) otklone uočene neispravnosti i nedostaci,
- izvrše i druge obveze u skladu s ovim Zakonom.

Članak 52.

U provedbi inspeksijskog nadzora inspektor zaštite i spašavanja vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru svojih prava i obveza utvrđenih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe Uprave u roku od 15 dana.

Žalba iz stavka 2. ovoga članka odgađa izvršenje rješenja.

Članak 53.

U slučajevima potrebe žurne i neodgodive provedbe mjera zaštite i spašavanja kada nije moguće na drugi način zaštititi živote i zdravlje ljudi, odnosno materijalna dobra veće vrijednosti (građevine, kulturnu baštinu i slično), državni službenik Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima, može usmeno naložiti da se:

– mobilizira svaki punoljetni građanin Republike Hrvatske, izuzev žena starijih od 60 godina, muškaraca starijih od 65 godina, trudnica, majki i samohranih roditelja, odnosno skrbnika s jednim djetetom ili više djece mlađe od 10 godina, pripadnika oružanih snaga RH i policije te osoba s radnom obvezom, radi izvršenja žurnih i neodgodivih mjera ili aktivnosti u zaštiti i spašavanju od katastrofa,

– uz pisanu potvrdu privremeno oduzme osobno ili teretno vozilo, radni stroj i sl.,

– privremeno ograniči pravo posjeda nekretnine ili njezinog dijela radi prolaza ili smještaja mehanizacije,

– privremeno smjeste stradale ili evakuirane osobe, ili izbjeglice, u dijelu stambenog objekta koji vlasnik ne koristi za vlastite potrebe, a smještaj može trajati najdulje do 30 dana,

– privremeno smjeste evakuirana kulturna dobra,

– poduzmu i druge mjere čije bi odgađanje provedbe izazvalo ugrožavanje ljudi i imovine znatne vrijednosti.

Radna mjesta državnog službenika s posebnim ovlastima i odgovornostima utvrdit će Vlada Republike Hrvatske Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Državni službenik Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka izdati mobilizacijski poziv u pisanom obliku, najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

Državni službenik uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavka 2. – 4. ovoga članka donijeti rješenje u pisanom obliku, najkasnije u roku 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe Uprave u roku 15 dana od dana primitka rješenja.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Povjerenstvo za žalbe iz stavka 5. ovoga članka imenuje ravnatelj Uprave.

Članak 54.

Mobilizirani građanin iz članka 53. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, dužan je sudjelovati u zaštiti i spašavanju od trenutka kad mu je državni službenik Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima dao usmeni nalog do trenutka dobivanja zapovijedi o demobilizaciji, na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

Za vrijeme sudjelovanja u zaštiti i spašavanju mobilizirani građanin ima pravo na naknadu troškova za prijevoz sredstvima javnog prometa, smještaj i prehranu kao i stvarnih troškova nastalih kao posljedica mobilizacije.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka, koje nisu osigurane po drugim osnovama iz propisa o zdravstvenom i mirovinskom osiguranju, ako u vrijeme obavljanja dužnosti u zaštiti i spašavanju budu ozlijeđene, razbole se ili postanu invalidi, a ozljeda, bolest ili invalidnost nastupi kao izravna i isključiva posljedica obavljanja dužnosti u zaštiti i spašavanju, imaju pravo na zdravstveno i mirovinsko osiguranje sukladno posebnim propisima.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka, koje su osigurane prema propisima o zdravstvenom i

mirovinskom osiguranju kao osobe u radnom odnosu ili prema drugoj osnovi, a koje u vrijeme obavljanja dužnosti u zaštiti i spašavanju budu ozlijeđene, razbole se ili postanu invalidi, imaju prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja kao da su pretrpjele ozljedu na radu, ukoliko je ozljeda, bolest ili invalidnost nastala kao izravna i isključiva posljedica obavljanja dužnosti u zaštiti i spašavanju.

Vlada Republike Hrvatske propisat će visinu i uvjete za isplatu naknade iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 55.

Vlasniku ili korisniku kojemu je imovina privremeno zauzeta radi provedbe mjera zaštite i spašavanja, ili koji je privremeno ograničen u izvršavanju svoga vlasničkoga prava, pripada pravo na naknadu po tržišnoj vrijednosti, a ako je pri tome imovina oštećena ili uništena i pravo na naknadu štete.

Način i postupak utvrđivanja naknade za privremeno zauzetu nekretninu provodi se sukladno propisima o izvlaštenju, po tržišnim cijenama.

Vlada Republike Hrvatske propisat će način utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretnine, sukladno tržišnoj vrijednosti.

Članak 56.

Ravnatelj Uprave propisat će izgled i sadržaj službene značke, poveza i iskaznice kojom se utvrđuje identitet inspektora zaštite i spašavanja i drugoga državnog službenika Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima te način njena izdavanja.

XII. FINANCIRANJE

Članak 57.

U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za:

- rad Uprave,
- pružanje pomoći drugim državama pogođenim katastrofama,
- naknadu troškova djelovanja u zaštiti i spašavanju koje naloži ili kojima izravno rukovodi Uprava,
- druge troškove sukladno ovom Zakonu.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 58.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne organizira zaštitu i spašavanje ili ne provodi odgovarajuće pripreme (članak 18.),
2. ne upozna zaposlenike s planiranim aktivnostima i mjerama u zaštiti i spašavanju, ne opremi ili ne osposobi potreban broj zaposlenika za djelovanje, odnosno ne osigura njihovo sudjelovanje u zaštiti i spašavanju (članak 19.),
3. ne poduzme propisane mjere zaštite i spašavanja (članak 20. stavak 1.),
4. postupi suprotno zahtjevu Uprave (članak 20. stavak 2.),
5. ne uspostavi sustav uzbunjivanja građana (članak 21. i članak 22. stavak 1.),
6. ne izrade operativni plan zaštite i spašavanja (članak 22. stavak 2.),
7. ne stavi na raspolaganje Upravi stručne timove ili postrojbe za zaštitu i spašavanje (članak 23. stavak 1.),
8. ne dostavi podatke o prijetnji za nastanak katastrofe ili podatke i informacije važne za zaštitu i spašavanje (članak 24., 25. i 27.),
9. ne sudjeluje u pripremi i provedbi mjera u zaštiti i spašavanju (članak 26.),
10. ne postupi sukladno usmenom nalogu državnog službenika Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima (članak 53. stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 59.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave zbog neizvršavanja obveza iz članka 28. i članka 29. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 60.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 4.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

- se ne odazove na mobilizacijski poziv i ne opravda svoje neodazivanje, odnosno ako bez dopuštenja napusti izvršavanje zadaća u zaštiti i spašavanju prije nego dobije zapovijed o demobilizaciji (članak 11. stavak 2. i 3.),
- ne provodi mjere zaštite i spašavanja ili ne sudjeluje u zaštiti i spašavanju (članak 14.),
- ako bez opravdanog razloga ne izvjesti Upravu ili drugo nadležno tijelo, služeći se najpogodnijim načinom i najbržim sredstvom izvješćivanja, o prijetnji od nastanka nesreće, veće nesreće ili katastrofe ili da je ona već nastala (članak 17.),
- ne poduzme propisane mjere zaštite i spašavanja (članak 20. stavak 1.),
- postupi suprotno zahtjevu Uprave (članak 20. stavak 2.),
- ne postupi sukladno usmenom nalogu inspektora zaštite i spašavanja ili drugoga državnog službenika Uprave s posebnim ovlastima i odgovornostima (članak 53. stavak 1.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

Vlada Republike Hrvatske donijet će propise iz članka 35. stavka 3., članka 48. stavka 2, članka 49. stavka 5, članka 50. stavka 1., članka 54. stavka 5. i članka 55. stavka 3. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Uprave, donijet će Program opremanja i tehničko-tehnološkog razvoja Uprave za srednjoročno razdoblje od 2005. do 2009. godine, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ravnatelj Uprave, u okviru ovlasti utvrđenih zakonom, donosi pravilnike, naredbe, obvezatne upute, odluke i druge izvršne akte za primjenu ovoga Zakona i drugih propisa.

Ravnatelj Uprave donijet će propise na temelju ovlasti iz ovoga Zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 62.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona Uprava preuzima na korištenje nekretnine, dijelove nekretnina, pokretnine, ostalu opremu i sredstva te upisnike koje koristi i vodi Uprava za zaštitu i spašavanje i druge ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova u obavljanju poslova vatrogastva i civilne zaštite te služba motrenja i obavješćivanja Ministarstva obrane.

S početkom rada Uprava preuzima državne službenike i namještenike Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane sukladno preuzetim poslovima.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane i Uprava dužni su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona izraditi plan preuzimanja.

Članak 63.

Do donošenja rješenja o rasporedu na radna mjesta, na temelju Pravilnika o unutarnjem redu Uprave, državni službenici i namještenici zadržavaju plaću i ostala prava iz radnog odnosa, prema dosadašnjim propisima.

Na državne službenike i namještenike, koji nakon donošenja Pravilnika o unutarnjem redu uprave ne budu raspoređeni na radna mjesta utvrđena tim Pravilnikom, primjenjuju se odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Članak 64.

Do donošenja propisa za provedbu ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjivat će se odredbe:

1. Uredbe o ustroju i djelovanju sustava motrenja i obavješćivanja u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 11/93.),
2. Odluke o metodologiji za izradu planova obrane (»Narodne novine«, br. 43/97.),

3. Odluke o pripremi i načinu provođenja mobilizacije tijela državne vlasti i pravnih osoba te službe motrenja i obavješćivanja (»Narodne novine« br. 43/97.).

Članak 65.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti odredba članka 148. Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 33/02. i 58/02.) u dijelu koji se odnosi na pitanja službe motrenja i obavješćivanja.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, prestaju važiti odredbe članka 14., 21., 22. i 23., Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda (»Narodne novine«, br. 73/97.), a ostale odredbe primjenjivat će se ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 66.

Subjekti iz članka 21. i članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, dužni su uspostaviti sustav uzbunjivanja građana u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravne osobe koje imaju operativne planove izrađene u skladu s Državnim planom za zaštitu voda i Planom intervencija u zaštiti okoliša dužne su, u roku od 2 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, navedene operativne planove dopuniti s postupcima zaštite i spašavanja u skladu s ovim Zakonom.

Postojeći Planovi zaštite i spašavanja iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona moraju se uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Sva tijela i druge pravne osobe, koje imaju obvezu izrađivati procjenu ugroženosti, dužne su procjenu ugroženosti uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 67.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/04-01/06

Zagreb, 26. studenoga 2004.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.

HRVATSKI SABOR

2494

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. srpnja 2007. godine.

Klasa: 011-01/07-01/108

Urbroj: 71-05-03/1-07-2

Zagreb, 18. srpnja 2007.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i spašavanju (»Narodne novine«, br. 174/04.) članak 3. mijenja se i glasi:

»Pojedini pojmovi, uporabljeni u ovome Zakonu, imaju sljedeće značenje:

– »*hitna situacija*« je svaka situacija u kojoj fizička ili pravna osoba ima neodgodivu potrebu za žurnom pomoći hitnih službi (vatrogasaca, policije, hitne pomoći, medicinskog centra za krizna stanja i slično),

– »*katastrofa*« je svaki prirodni ili tehničko-tehnološki događaj koji, na području Republike Hrvatske, opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrozi zdravlje i živote većeg broja ljudi ili imovinu veće vrijednosti ili okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti redovitim djelovanjem nadležnih tijela državne uprave, nadležnih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i operativnih snaga zaštite i spašavanja s područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na kojem je događaj nastao. Katastrofom, u smislu ovoga Zakona, smatraju se i posljedice nastale ratnim razaranjem i terorizmom,

– »*koordiniranje*« je osiguravanje vremenske i prostorne usklađenosti djelovanja svih sudionika u aktivnostima zaštite i spašavanja od katastrofa i većih nesreća po etapama provođenja zadaća, kao i njihovo pravodobno informiranje,

– »*mobilizacija*« je ujedinjenje postupaka i aktivnosti kojima se operativne snage zaštite i spašavanja prevode u stanje pripravnosti za organizirano uključivanje u provođenje mjera i aktivnosti sustava zaštite i spašavanja,

– »*nesreća*« je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih faktora te ugrožava zdravlje i život ljudi i životinja, odnosno uzrokuje

štetu na materijalnim i drugim dobrima i okolišu,

– »*opasna tvar*« je propisom o zaštiti okoliša određena tvar, smjesa ili preparat koji se pojavljuje kao sirovina, proizvod ili nusproizvod, uključujući i tvar čiji se nastanak u slučaju nesreće može logički pretpostaviti i ugrožava zdravlje i život ljudi ili okoliš,

– »*opasnost*« označava bitno svojstvo opasne tvari ili fizičke situacije koja bi mogla oštetiti ljudsko zdravlje i okoliš,

– »*operator*« je fizička i pravna osoba koja posjeduje ili upravlja postrojenjem ili pogonom,

– »*otklanjanje posljedica*« su sve aktivnosti koje se poduzimaju tijekom katastrofe i otklanjanja štetnih posljedica prouzročenih katastrofom radi žurne normalizacije života na području na kojem je događaj nastao,

– »*pogon*« je jedna ili više različito lociranih radnih jedinica pod nadzorom operatora u kojima se obavlja profesionalna djelatnost u kojima su opasne tvari prisutne u jednom ili više postrojenja,

– »*postrojenje*« označava tehničku cjelinu unutar pogona, u kojoj se proizvode, koriste ili pohranjuju opasne tvari ili se pak njima rukuje; postrojenje uključuje svu opremu, strukture, cijevi, strojeve, alate, privatne industrijske kolosijeke, dokove, istovarna pristaništa kojima se postrojenje koristi, gatove, skladišta te slične plutajuće ili druge strukture nužne za rad postrojenja,

– »*prevencija*« su sve mjere i aktivnosti kojima se smanjuje ili sprječava mogućnost nastanka prijetnje, odnosno smanjuju posljedice katastrofe,

– »*rizik*« označava vjerojatnost da će se određeni učinak pojaviti unutar određenog vremenskog razdoblja ili u određenim okolnostima,

– »*prijetnja*« je stanje koje bi moglo izazvati nesreću ili katastrofu,

– »*pripravnost*« je pravodobno poduzimanje svih aktivnosti kojima se povećava i unapređuje učinkovitost postojećih operativnih i ostalih zakonom utvrđenih snaga i sredstava za reagiranje u katastrofi,

– »*pružanje pomoći drugim državama*« je upućivanje materijalnih sredstava te upućivanje pripadnika operativnih snaga i potrebne tehničke opreme u druge države pogođene katastrofom,

– »*reagiranje u katastrofi*« su sve aktivnosti koje sudionici zaštite i spašavanja provode neposredno prije nastanka i u tijeku katastrofe,

– »*rukovođenje*« je usmjeravanje pojedinaca, dijelova sustava i sustava zaštite i spašavanja u cjelini prema ostvarivanju postavljenih ciljeva (izvršna funkcija upravljanja),

– »*sustav zaštite i spašavanja*« je oblik pripremanja i sudjelovanja sudionika zaštite i spašavanja u reagiranju na katastrofe i veće nesreće, te ustrojavanja, pripremanja i sudjelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u prevenciji, pripravnosti, reagiranju na katastrofe i otklanjanju mogućih uzroka i posljedica katastrofa,

– »*upravljanje*« je određivanje temeljnog cilja sustava zaštite i spašavanja, plansko povezivanje dijelova sustava i njihovih zadaća u jedinstvenu cjelinu radi izvršenja globalne zadaće i postavljanje strategije za postizanje tog cilja i izvršenje zadaće,

– »*unutarnji plan*« je plan mjera i aktivnosti koje provodi operator unutar pogona radi sprječavanja velikih nesreća koje uključuju opasne tvari u cilju zaštite života i zdravlja ljudi i okoliša,

– »*vanjski plan*« je plan mjera i aktivnosti koje provodi nadležno tijelo radi sprječavanja velikih nesreća koje uključuju opasne tvari u cilju zaštite života i zdravlja ljudi i okoliša,

– »*velika nesreća*« je događaj koji svojim mogućim razvojem može poprimiti značajke katastrofe uzrokovan nekontroliranim razvojem događaja i nesreća koje označavaju pojave poput značajnijih oslobađanja tvari, vatre ili eksplozije u koje su uključene opasne tvari u postrojenjima u kojima se opasne tvari proizvode, koriste ili pohranjuju ili se njima rukuje, a čije oslobađanje može imati izravne ili odgođene posljedice na život i zdravlje ljudi i okoliš,

– »zapovijedanje« je oblik rukovođenja postavljen na principima jednonadređenosti i subordinacije u dodjeljivanju zadaća te pri izvršavanju mjera i aktivnosti sustava zaštite i spašavanja.«

Članak 2.

U članku 4. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

»Stožer zaštite i spašavanja Republike Hrvatske je stručno, operativno i koordinativno tijelo za pripremu akcija u slučaju katastrofe kojima rukovodi Uprava.

Vlada Republike Hrvatske imenuje članove Stožera iz stavka 3. ovoga članka na prijedlog ravnatelja Uprave iz reda rukovodećih državnih službenika središnjih tijela državne uprave.«

Članak 3.

U članku 5. stavku 1. dodaje se podstavak 4. koji glasi:

»– operativne snage zaštite i spašavanja.«

Stavak 2. i 3. brišu se.

Članak 4.

U članku 6. podstavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

»– identifikacijom opasnosti, procjenom učinaka, ocjenjivanjem stanja operativnih snaga zaštite i spašavanja te izradom procjene ugroženosti i planova djelovanja, mjera i postupaka, – vođenjem evidencije svih izvora rizika i opasnosti,«.

U podstavku 4. riječi: »moguće prijetnje« zamjenjuju se riječju: »opasnosti«.

U podstavku 6. iza riječi: »aktiviranjem« dodaju se riječi: »i djelovanjem«.

Iza podstavka 7. točka se mijenja zarezom i dodaju se podstavci 8. i 9. i glase:

»– organiziranjem djelotvornog praćenja aktivnosti opasnih izvora i potencijalno opasnih situacija,

– informiranjem javnosti.«

Članak 5.

Članak 7. mijenja se i glasi:

»Operativne snage sastoje se od:

– stožera zaštite i spašavanja na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini,

– službi i postrojbi središnjih tijela državne uprave koja se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti,

– zapovjedništava i postrojbi vatrogastva,

– zapovjedništava i postrojbi civilne zaštite,

– službi i postrojbi pravnih osoba koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti.

Operativne snage zaštite i spašavanja iz stavka 1. ovoga članka dužne su u obavljanju redovitih djelatnosti planirati mjere i poduzimati aktivnosti radi otklanjanja ili umanjenja mogućnosti nastanka katastrofe i velike nesreće te prilagođavati obavljanje redovite djelatnosti okolnostima kada je proglašena katastrofa.«

Članak 6.

Članak 9. mijenja se i glasi:

»Operativnim snagama zaštite i spašavanja na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave rukovode i koordiniraju općinski načelnik, gradonačelnik i župan, uz stručnu potporu stožera zaštite i spašavanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U katastrofama i velikim nesrećama općinski načelnik, gradonačelnik i župan izravno zapovijedaju operativnim snagama zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članove stožera iz stavka 1. ovoga članka imenuju predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nakon svakih lokalnih izbora najkasnije u roku od 60 dana od dana njihovog konstituiranja, na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika i župana po prethodnom prijedlogu službi koje se zaštitom i spašavanjem bave kao redovitim djelatnošću, Uprave, Ministarstva unutarnjih poslova te zdravstvenih ustanova.

Članovi stožera jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su imenovani članovi iz stavka 3. ovoga članka, od kojih se dio članova imenuje po dužnosti, i to: rukovodeći službenici službi koje se zaštitom i spašavanjem bave kao redovitim djelatnošću, rukovodeći službenici područnih ureda Uprave, policijske uprave te zdravstvenih ustanova.

Operativne snage na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave djeluju na temelju odluke općinskog načelnika, gradonačelnika i župana.

Operativnim snagama na razini Republike Hrvatske rukovodi i koordinira Uprava.

Dijelovi sustava zaštite i spašavanja, u slučajevima neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili velike nesreće, aktiviraju se po nalogu općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, a u slučaju izostanka njihovog naloga na temelju odluke ravnatelja Uprave.«

Članak 7.

U članku 12. stavku 1. riječi: »u incidentima i akcidentima« brišu se.

Članak 8.

Članak 21. mijenja se i glasi:

»Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja veći broj ljudi, kao što su škole, prometni terminali, sportske dvorane i stadioni, trgovački centri, proizvodna postrojenja i slično, u kojima se zbog buke ili akustične izolacije ne može osigurati dovoljna čujnost znakova javnog sustava za uzbunjivanje, dužni su uspostaviti i održavati odgovarajući sustav uzbunjivanja građana te osigurati prijem priopćenja nadležnog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti.«

Članak 9.

Članak 25. mijenja se i glasi:

»Operator koji posjeduje ili upravlja postrojenjem ili pogonom u kojem su prisutne opasne tvari, dužan je dostaviti informacije potrebne za izradu vanjskih planova zaštite i spašavanja stanovništva i okoliša prije početka djelovanja postrojenja ili pogona, a za postojeća postrojenja ili pogon u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Pravne osobe koje prevoze opasne tvari dužne su poduzimati mjere zaštite i spašavanja i obavještavati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Upravu o vrstama i količinama opasnih tvari i opasnog otpada koje prevoze, na vlastiti poticaj ili na njihov zahtjev te im davati podatke i informacije važne za zaštitu i spašavanje, bez naknade.«

Članak 10.

Članak 28. mijenja se i glasi:

»U ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave:

- najmanje jednom godišnje, ili pri donošenju proračuna, u cjelini razmatraju stanje sustava zaštite i spašavanja, a posebno svih operativnih snaga zaštite i spašavanja iz članka 7. ovoga Zakona te donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na svom području,
- u proračunu osiguravaju sredstva namijenjena za financiranje sustava zaštite i spašavanja u narednoj godini,
- donose procjenu ugroženosti i plan zaštite i spašavanja,
- donose opće akte kojima propisuju mjere, aktivnosti i poslove u provođenju zaštite i spašavanja,
- obavljaju i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene zakonom.

Predstavnička tijela županija, na temelju podataka iz unutarnjih planova operatora, donose za područje županije vanjske planove za sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne stvari koje mogu izazvati posljedice za život i zdravlje ljudi i okoliš (u daljnjem tekstu: vanjski planovi).«

Članak 11.

Članak 29. mijenja se i glasi:

»U ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, poglavarstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za svoje područje:

- izrađuju i predlažu predstavničkim tijelima nacрте procjene ugroženosti, uz prethodno pribavljenu suglasnost Uprave,
- izrađuju i predlažu predstavničkim tijelima nacрте planova zaštite i spašavanja,
- predlažu financiranje sustava zaštite i spašavanja na svom području,
- pripremaju prijedloge općih akata kojima propisuju mjere, aktivnosti i poslove u provođenju zaštite i spašavanja,
- određuju operativne snage zaštite i spašavanja i pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje, sukladno procjeni ugroženosti,
- osiguravaju uvjete za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge aktivnosti i mjere u zaštiti i spašavanju ljudi, imovine i okoliša, sukladno planovima zaštite i spašavanja,
- osiguravaju uvjete za poduzimanje i drugih mjera važnih za otklanjanje posljedica katastrofa i velikih nesreća te obavljaju i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene zakonom.

Pored poslova iz stavka 1. ovoga članka županijska poglavarstva izrađuju i predlažu vanjske planove predstavničkom tijelu županije.

Za provedbu obveza propisanih stavkom 1. i 2. ovoga članka odgovara nadležno poglavarstvo sukladno odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.«

Članak 12.

Iza članka 29. dodaju se članci 29.a i 29.b koji glase:

»Članak 29.a

Županijsko poglavarstvo, tijekom procesa izrade i donošenja vanjskih planova, dužno je javnosti osigurati dostupnost vanjskih planova iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona, osim dijelova plana koji predstavlja poslovnu tajnu operatora.

Za obavještanje javnosti o primjeni vanjskog plana odgovoran je općinski načelnik, gradonačelnik i župan.

U procesu informiranja o izradi vanjskog plana, informacija za stanovništvo mora sadržavati:

- ime operatora i adresu pogona,
- identifikaciju položaja osobe koja dostavlja informacije,
- potvrdu da pogon podliježe propisima o zaštiti okoliša te da je nadležnim tijelima iz ovoga Zakona dostavio obavijest ili izvješće o sigurnosti propisano propisima iz područja zaštite okoliša,
- jednostavno objašnjenje aktivnosti koje se odvijaju unutar pogona,
- uobičajeni naziv ili, u slučaju opasnih tvari, naziv grupe ili opći naziv razreda opasnosti tvari i preparata u pogonu koji bi mogli izazvati veliku nesreću te opis njihovih osnovnih opasnih značajki,
- opće informacije o prirodi opasnosti od velikih nesreća, uključujući i njihove moguće učinke na stanovništvo i okoliš,
- informacije o načinu upozoravanja i daljnjeg obavještanja pogođenog stanovništva u slučaju velike nesreće,
- informacije o radnjama i obrascima ponašanja koje bi pogođeno stanovništvo moralo poduzeti i usvojiti u slučaju velike nesreće,
- potvrdu da operator na mjestu događaja organizira odgovarajuće aktivnosti, prvenstveno povezivanje i suradnju s hitnim službama, kako bi se učinci velikih nesreća sveli na najmanju moguću mjeru,
- uputa na vanjski plan, sastavljen radi svladavanja svih učinaka nesreće izvan mjesta događaja s preporukom da se u slučaju nesreće postupa prema uputama i zahtjevima hitnih službi,
- pojedinosti o tome gdje se mogu dobiti daljnje relevantne informacije, ovisno o uvjetima povjerljivosti utvrđenim posebnim propisima.

Stanovnici županije, u postupku iz stavka 1. ovoga članka, a najkraće u vremenu od 30 dana, imaju pravo davati primjedbe i sugestije na vanjski plan.

Članak 29.b

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u cilju ostvarenja potrebne razine zaštite stanovništva i materijalnih dobara i okoliša, mogu povjeriti izradu planova zaštite i spašavanja i vanjskih planova ovlaštenim pravnim osobama za stručne poslove u području planiranja zaštite i spašavanja (u daljnjem tekstu: ovlaštenik).

Ovlaštenik iz stavka 1. ovoga članka koji ispunjava uvjete navedene u propisima donesenim na temelju Zakona, može obavljati poslove koji se odnose na:

- izradu procjena ugroženosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- izradu planova zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- izradu vanjskih planova,
- izradu raščlambi o praćenju stanja i izvješća o stanju sustava zaštite i spašavanja na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- izradu posebnih elaborata, proračuna i projekcija za potrebe zaštite i spašavanja.

Ovlaštenik koji je izradio procjenu i planove iz stavka 1. ovoga članka, ne može obavljati poslove praćenja stanja i izrađivati izvješća o stanju sustava zaštite i spašavanja.

Ovlaštenik može započeti obavljati poslove iz stavka 1. ovoga članka nakon što ishodi suglasnost Uprave.

Uprava vodi očevidnik o izdanim suglasnostima iz stavka 4. ovoga članka.

Uprava jednom godišnje, u prvom tromjesečju tekuće godine za proteklo jednogodišnje razdoblje, u »Narodnim novinama« objavljuje popis izdanih suglasnosti iz stavka 4. ovoga članka.

Ravnatelj Uprave donijet će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik kojim će propisati uvjete koje mora ispunjavati ovlaštenik, sadržaj zahtjeva za izdavanje suglasnosti, način izdavanja, uvjete i način oduzimanja suglasnosti te sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 5. ovoga članka.«

Članak 13.

U članku 33. stavku 1. podstavak 2. briše se.

Članak 14.

U članku 35. stavak 1. mijenja se i glasi:

Uprava obavlja sljedeće poslove:

- izrađuje procjenu rizika od nastanka i procjenu posljedica od nastale katastrofe i velike nesreće za Republiku Hrvatsku,
- izdaje obvezne upute za upravljanje rizikom svim sudionicima zaštite i spašavanja,
- izrađuje Plan zaštite i spašavanja Republike Hrvatske koji donosi Vlada Republike Hrvatske,
- koordinira unutarnje planove operatora za sprječavanje velikih nesreća s opasnim tvarima i vanjske planove koje izrađuju županije,
- donosi odluku o potrebi izrade vanjskog plana za svaki pogon,
- sudjeluje u izradi Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske,
- daje suglasnosti na dokumente prostornog uređenja i posebne uvjete u postupku izdavanja lokacijske dozvole sukladno procjenama ugroženosti i planovima zaštite i spašavanja,
- izdaje suglasnosti o usklađenosti idejnog projekta, odnosno glavnog projekta s posebnim uvjetima sadržanim u procjenama ugroženosti i planovima zaštite i spašavanja,
- pruža stručnu pomoć županijama tijekom izrade vanjskih planova,
- prati i analizira stanje u području zaštite i spašavanja te predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za poboljšanje stanja i usmjeravanje razvoja sustava zaštite i spašavanja,
- u jedinstvenom geoinformacijskom sustavu prikuplja, raščlanjuje i usmjerava podatke o prijetnjama i posljedicama katastrofa i velikih nesreća,
- vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama zaštite i spašavanja, materijalnim sredstvima i opremi te o poduzetim mjerama u području zaštite i spašavanja,
- propisuje norme za ustrojavanje, popunu, mobilizaciju, osposobljavanje i opremanje postrojbi i službi Uprave i operativnih snaga zaštite i spašavanja,
- popunjava, osposobljava i oprema postrojbe i službe Uprave,
- obavlja poslove obavješćivanja i uzbunjivanja stanovništva i upravlja jedinstvenim sustavom uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj te koordinira sve sudionike u sustavu,
- obavlja inspekcijski nadzor sudionika i operativnih snaga zaštite i spašavanja iz članka 5. i 7. ovoga Zakona,
- donosi programe osposobljavanja i usavršavanja te osposobljava i usavršava sudionike zaštite i spašavanja,
- organizira i provodi vježbe sudionika zaštite i spašavanja,
- predlaže vrste i količine državnih robnih zaliha za potrebe zaštite i spašavanja,
- ispituje opremu i sredstva za zaštitu i spašavanje, utvrđuje potrebe i podnosi prijedlog za

donošenje hrvatskih normi u tom području,
– surađuje s gospodarstvom i znanstvenim institucijama u razvoju tehnologije i opreme za zaštitu i spašavanje,
– surađuje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija u zaštiti i spašavanju,
– obavlja poslove promidžbe i nakladničke djelatnosti iz područja zaštite i spašavanja,
– u hitnim situacijama pri nesrećama provodi koordinaciju između sudionika akcije zaštite i spašavanja,
– vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o svim vrstama nesreća te njihovim posljedicama,
– obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.«

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»Ravnatelj Uprave propisat će ustrojstvo, popunu i način opremanja i osposobljavanja postrojbi civilne zaštite i postrojbi za uzbunjivanje te način i postupak uzbunjivanja stanovništva.«

Članak 15.

U članku 40. stavku 4. iza riječi: »Hrvatske« biše se točka i dodaju riječi: »i javan je«.

Članak 16.

Članak 42. mijenja se i glasi:

»Vanjski planovi iz članka 28. ovoga Zakona obvezno sadrže:

- imena ili dužnosti osoba ovlaštenih za pokretanje postupaka za slučaj nesreće te osoba ovlaštenih za vođenje i koordiniranje akcije ublažavanja posljedica izvan mjesta događaja,
- način primanja ranog upozorenja o izgedima te postupke upozoravanja i pozivanja pomoći,
- koordinaciju sredstava nužnih za provedbu vanjskog plana,
- način pružanja pomoći pri akciji ublažavanja posljedica na mjestu događaja,
- aktivnosti ublažavanja posljedica izvan mjesta događaja,
- sustav i postupak obavješćivanja javnosti o nesreći i obrascima ponašanja koje bi trebalo usvojiti,
- sustav i postupak obavješćivanja hitnih službi drugih država u slučaju velike nesreće s mogućim prekograničnim posljedicama.

Radi sprječavanja širenja nesreće te uspostave usklađenog djelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja, vanjski planovi usklađuju se s unutarnjim planovima.

Vanjski planovi pregledavaju se i testiraju najmanje jednom u tri godine, a mijenjaju i nadopunjuju periodično, ukoliko je potrebno.

Vanjski planovi sastavni su dio planova zaštite i spašavanja županija.«

Članak 17.

Članak 51. mijenja se i glasi:

»Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i drugih propisa kojima se uređuje zaštita i spašavanje, provode inspektori zaštite i spašavanja Uprave (u daljnjem tekstu: inspektori). Inspektori imaju pravo pregledati poslovne spise, dokumente zaštite i spašavanja, prostorije namijenjene zaštiti i spašavanju (skloništa, skladišta i dr.) te opremu i sredstva za zaštitu i spašavanje i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspeksijskog nadzora, a nadzirane osobe dužne su inspektorima dati na uvid propisanu dokumentaciju i dostaviti potrebne podatke i obavijesti te omogućiti provedbu inspeksijskog nadzora i osigurati mu uvjete za neometan

rad.

U provedbi inspekcijskog nadzora, inspektor zaštite i spašavanja ima pravo narediti sudionicima zaštite i spašavanja iz članka 5. i 7. ovoga Zakona osobito:

- izradu i donošenje i dopune procjena ugroženosti, planova zaštite i spašavanja i operativnih planova zaštite i spašavanja, kao i vanjskih planova sukladno Zakonu i propisanoj metodologiji,
- razmatranje stanja sustava zaštite i spašavanja u cjelini za prethodno razdoblje, kao i donošenje smjernica za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja za svoje područje za tekuću godinu,
- planiranje i osiguravanje financijskih sredstava za nabavu sredstava i opreme za zaštitu i spašavanje,
- izvršenje propisa o imenovanju tijela, osnivanju postrojbi, stručnih timova za zaštitu i spašavanje, kao i osiguravanje uvjeta za njihovu popunu, opremanje, osposobljavanje i usavršavanje,
- određivanje operativnih snaga i pravnih osoba od značaja za zaštitu i spašavanje,
- osiguravanje uvjeta za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje, evakuaciju i druge aktivnosti i mjere u zaštiti i spašavanju ljudi i imovine,
- provođenje propisanih mjera zaštite i spašavanja, te uvjete za provedbu osobne i uzajamne zaštite osoba i zajedničke imovine,
- održavanje, opremanje i otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka u objektima za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
- dostavu podataka o vrstama i količinama opasnih tvari,
- uspostavu i održavanje sustava obavješćivanja o nastaloj opasnosti u objektima,
- uspostavu i održavanje sustava uzbunjivanja građana u svojoj okolini,
- nabavu i postavljanje jedinstvenog plakata s prikazom grafičkih znakova za uzbunjivanje u objektima,
- otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom,
- izradu i dostavljanje podataka iz svoje nadležnosti i
- izvršavanje obveza sukladno ovom Zakonu i drugim propisima kojima se uređuje zaštita i spašavanje.

Inspekcijski nadzor sustava zaštite i spašavanja provode i drugi inspektori sukladno posebnim propisima.«

Članak 18.

U članku 52. stavak 1. mijenja se i glasi:

»U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru svojih prava i obveza uređenih ovim Zakonom i drugim propisima kojima se uređuje zaštita i spašavanje.«

Članak 19.

U članku 58. stavku 1. iza točke 9. dodaje se nova točka 10. koja glasi:

»10. onemogućava inspektora u obavljanju inspekcijskog nadzora ili mu odbije dati na uvid propisanu dokumentaciju i dostaviti potrebne podatke i obavijesti (članak 51. stavak 2.),«.

Dosadašnja točka 10. postaje točka 11.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 8.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.«

Članak 20.

Članak 59. mijenja se i glasi:

»Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave zbog neizvršavanja obveza iz članka 28. i članka 29. ovoga Zakona.«

Članak 21.

U svim odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju (»Narodne novine«, br. 174/04.) riječi: »veća nesreća« zamjenjuju se riječima: »velika nesreća« u odgovarajućem padežu.

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/07-01/04
Zagreb, 13. srpnja 2007.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga Sabora
Vladimir Šeks, v. r.

HRVATSKI SABOR

846

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Prolašavam Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 20. ožujka 2009. godine.

Klasa: 011-01/09-01/51

Urbroj: 71-05-03/1-09-2

Zagreb, 24. ožujka 2009.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i spašavanju («Narodne novine«, br. 174/04. i 79/07.) u članku 29. stavku 1. uvodna rečenica mijenja se i glasi:

»U ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, općinski načelnik, gradonačelnik ili župan za svoje područje:«.

U stavku 2. riječi: »županijska poglavarstva izrađuju i predlažu vanjske planove predstavničkom tijelu županije« zamjenjuju se riječima: »župan izrađuje i predlaže vanjske planove predstavničkom tijelu županije«.

U stavku 3. riječi: » nadležno poglavarstvo« zamjenjuju se riječima: »općinski načelnik, gradonačelnik i župan«.

Članak 2.

U članku 29.a stavak 1. mijenja se i glasi:

»Župan, tijekom procesa izrade i donošenja vanjskih planova, dužan je javnosti osigurati dostupnost vanjskih planova iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona, osim dijelova plana koji predstavljaju poslovnu tajnu operatora.«

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju prvih sljedećih općih i redovitih izbora članova općinskih i gradskih vijeća, županijskih skupština i gradske skupštine grada Zagreba te općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika grada Zagreba, a dosadašnja općinska, gradska i županijska poglavarstva nastavljaju s radom do stupanja na dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana izabranih na neposrednim izborima.

Klasa: 351-01/09-01/01

Zagreb, 20. ožujka 2009.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.

HRVATSKI SABOR

3294

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Proglašavam Zakon o dopuni Zakona o zaštiti i spašavanju, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 29. listopada 2010. godine.

Klasa: 011-01/10-01/115

Urbroj: 71-05-03/1-10-2

Zagreb, 5. studenoga 2010.

Predsjednik
Republike Hrvatske
prof. dr. sc. Ivo Josipović, v. r.

ZAKON

O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i spašavanju (»Narodne novine«, br. 174/04., 79/07. i 38/09.) u članku 35. stavku 1. iza podstavka 25. dodaje se novi podstavak 26. koji glasi:

»– poslove iz nadležnosti Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa,«.

Dosadašnji podstavak 26. postaje podstavak 27.

Članak 2.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o osnivanju Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa (»Narodne novine«, br. 107/01. i 24/02.).

Danom upisa brisanja u sudski registar prestaje s radom Regionalno središte za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa.

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona Državna uprava za zaštitu i spašavanje preuzima poslove, službenike i namještenike, poslovne prostore, opremu, prava i

obveze Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa te financijska sredstva potrebna za obavljanje preuzetih poslova.

Članak 4.

Službenici i namještenici zatečeni u radnom odnosu u Regionalnom središtu za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa na dan stupanja na snagu ovoga Zakona postaju državni službenici ili namještenici.

Do rasporeda sukladno propisima o državnim službenicima, zatečeni službenici i namještenici nastavljaju obavljati poslove koje su obavljali i zadržavaju sva prava iz radnog odnosa koja su stekli do dana preuzimanja.

Državni službenici i namještenici iz stavka 1. ovoga članka rasporedit će se sukladno preuzetim poslovima.

Preuzeti državni službenici iz stavka 1. ovoga članka koji se ne mogu rasporediti stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske sukladno propisima o državnim službenicima.

Preuzetim namještenicima iz stavka 1. ovoga članka koji se ne mogu rasporediti otkazat će se radni odnos sukladno općim propisima o radu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/10-01/01

Zagreb, 29. listopada 2010.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.

HRVATSKI SABOR

3294

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Proglašavam Zakon o dopuni Zakona o zaštiti i spašavanju, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 29. listopada 2010. godine.

Klasa: 011-01/10-01/115

Urbroj: 71-05-03/1-10-2

Zagreb, 5. studenoga 2010.

Predsjednik
Republike Hrvatske
prof. dr. sc. Ivo Josipović, v. r.

ZAKON

O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i spašavanju (»Narodne novine«, br. 174/04., 79/07. i 38/09.) u članku 35. stavku 1. iza podstavka 25. dodaje se novi podstavak 26. koji glasi:

»– poslove iz nadležnosti Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa,«.

Dosadašnji podstavak 26. postaje podstavak 27.

Članak 2.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o osnivanju Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa (»Narodne novine«, br. 107/01. i 24/02.).

Danom upisa brisanja u sudski registar prestaje s radom Regionalno središte za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa.

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona Državna uprava za zaštitu i spašavanje preuzima poslove, službenike i namještenike, poslovne prostore, opremu, prava i

obveze Regionalnog središta za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa te financijska sredstva potrebna za obavljanje preuzetih poslova.

Članak 4.

Službenici i namještenici zatečeni u radnom odnosu u Regionalnom središtu za pružanje pomoći i uklanjanje posljedica katastrofa na dan stupanja na snagu ovoga Zakona postaju državni službenici ili namještenici.

Do rasporeda sukladno propisima o državnim službenicima, zatečeni službenici i namještenici nastavljaju obavljati poslove koje su obavljali i zadržavaju sva prava iz radnog odnosa koja su stekli do dana preuzimanja.

Državni službenici i namještenici iz stavka 1. ovoga članka rasporedit će se sukladno preuzetim poslovima.

Preuzeti državni službenici iz stavka 1. ovoga članka koji se ne mogu rasporediti stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske sukladno propisima o državnim službenicima.

Preuzetim namještenicima iz stavka 1. ovoga članka koji se ne mogu rasporediti otkazat će se radni odnos sukladno općim propisima o radu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/10-01/01

Zagreb, 29. listopada 2010.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.